

730 skt
 oo D. Dragomanov
 Кат. III - ва іст. укр. історія
 від австрійск.
 1248

М. П. Драгоманов в українській історіографії.

Постать М. Драгоманова, як публіциста, суспільного ідеолога та вченого-етнографа, відкрила перед нами ту сторону його діяльності, до якої він готувався, як до своєї основної ученої спеціальності.

Як відомо, М. Драгоманов починав працювати в київському університеті по кафедрі всесвітньої історії, що її займав проф. Шульгин, по римській і почасти грецькій історії писалися наукові праці Драгоманова в часи його підготовки до вченої діяльності, а так само і по обороні дисертацій (pro venia legendi і магистерська), коли Драгоманов обняв штатну доцентуру при київському університеті.

Спеціалістам в античній історії належить розібратися в тому наслідді, що полишив нам його магістр всесвітньої історії Драгоманов.

В своїй статті ми ставимо перед собою інше завдання—відповісти на питання, чи наукова й письменницька діяльність Драгоманова полишила слід в українській спеціально історіографії. Нам здається,—і це ми постараємось довести в нашій статті,—що значіння Драгоманова в розвитку науки української історії безперечно велике; тут Драгоманов займає певну своєрідну позицію і впливає на діячів історичної науки, допомагаючи разом з тим широким колам українського суспільства формувати розуміння українського історичного процесу.

Драгоманов був надзвичайно й всебічно освічена людина. Його величезна ерудиція обіймала не тільки галузі його безпосередніх наукових інтересів, але й інші галузі, дотичні головним чином соціальних, етнографічних, історико-літературних, філологічних і історичних питань.

В галузі української історії ми бачимо у Драгоманова навіть безпосередню дослідницьку та науково-популярну роботу. Разом з В. Антоновичем складає він надзвичайно цінний як-раз під зглядом історичної пісенности збірник „Исторические песни малорусского народа“, самостійно пише популярний нарис історичного змісту „Про українських козаків, татар та турків“, в етнографічних та публіцистичних своїх творах Драгоманов вільно цитує українські літописи, мемуари, іноді дуже рідкі, виявляє свою повну обізнаність як в історичній літературі, так і у виданнях актового змісту по історії України.

Більше того, свій соціалістичний світогляд, в українські форми прибраний, будує Драгоманов на певному розумінні українського історичного процесу. Завжди і всюди в чисто політичних та публіцистичних творах Драгоманова знаходимо ми цю історичну аргументацію, бажання звязати сучасні політичні стремління та громадську роботу генетичним звязком з громадським життям минулих часів, бажання на знайомстві з минулим навчатися громадської роботи в сучасних обставинах.

Світогляд Драгоманова, взагалі кажучи, зазнав на собі різних впливів: європейський буржуазно-визвольний позитивізм, утопічний соціалізм та українська демократична традиція.

Основи позитивної філософії поєднує в своєму світогляді Драгоманов з визнанням великої залежності соціальних процесів від з'явищ чисто природничих і тісної спорідненості їх між собою. Еволюційна теорія, що з'явилася, як вислід наукової думки в галузі дослідів над природою

Львівська державна
 наукова бібліотека

1124

Львівська державна
 наукова бібліотека

Львівська державна наукова бібліотека
 Л. П. Драгоманов. 1965